

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2019 (ďalej len „návrh nariadenia vlády“) sa predkladá na základe § 2 ods. 1 zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) v súlade s postupom ustanoveným v § 7 ods. 5 a § 8 ods. 2 zákona.

Vzhľadom na skutočnosť, že na rokovaní Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „rada“) dňa 20. augusta 2018 nedošlo k dohode sociálnych partnerov o úprave sumy mesačnej minimálnej mzdy na rok 2019, v zmysle § 7 ods. 5 zákona Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) je povinné predložiť na rokovanie rady a následne na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh nariadenia vlády, ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2019, určená podľa § 8 ods. 2 zákona.

Podľa § 8 ods. 2 zákona sa suma mesačnej minimálnej mzdy na nasledujúci kalendárny rok určí **najmenej vo výške súčinu** platnej mesačnej minimálnej mzdy a indexu medziročného rastu priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejneného Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa predkladá návrh na úpravu sumy minimálnej mzdy; podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky medziročný index rastu nominálnej mzdy za rok 2017 **predstavoval 104,6 %**.

Ministerstvo navrhuje zvýšenie sumy minimálnej mzdy o 8,33 % zo 480 eur **na 520 eur mesačne a 2,989 eura za hodinu**. Navrhované zvýšenie sumy minimálnej mzdy je o 3,73 percentuálneho bodu vyššie, ako jej minimálny nárast podľa valorizačného mechanizmu v § 8 ods. 2 zákona. Navrhnutý rýchlejší rast sumy minimálnej mzdy ministerstvo považuje za zodpovedajúci priaznivému vývoju makroekonomickej situácie Slovenskej republiky.

Navrhnutá suma mesačnej minimálnej mzdy predstavuje nárast medzi rokmi 2018 a 2019:

- v hrubom vyjadrení o 40 eur mesačne,
- v čistom vyjadrení nová suma minimálnej mzdy na rok 2019 bude predstavovať 430,35 eura mesačne, čo je nárast oproti čistej minimálnej mzde v roku 2018 vo výške 403,18 eura o 27,17 eura mesačne,
- rozdiel sumy čistej minimálnej mzdy oproti sume životného minima 205,07 eura mesačne, platnej k 1. januáru 2019 pre jednu plnoletú fyzickú osobu, bude predstavovať 225,28 eura.

V prílohe č. 1 je uvedený vývoj kritérií, rozhodujúcich podľa § 6 zákona, a vývoj hrubého domáceho produktu (HDP) a produktivity práce z HDP v bežných cenách za roky 2016 a 2017 podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky, ako aj ich očakávaná výška v roku 2018 podľa výsledkov prognózy Inštitútu finančnej politiky Ministerstva financií Slovenskej republiky z 18. júna 2018 (ďalej len „prognóza IFP“).

V prílohe č. 2 je uvedený doterajší vývoj sumy minimálnej mzdy, sumy priemernej mesačnej nominálnej mzdy a vývoj ich podielu v tzv. hrubom vyjadrení, ako aj očakávaná priemerná mzda za roky 2018 a 2019 podľa prognózy IFP a podiel aktuálnej a navrhovanej sumy minimálnej mzdy z očakávanej sumy priemernej mzdy za roky 2018 a 2019.

V prílohe č. 3 je uvedený prehľad o vývoji pomeru medzi tzv. čistou sumou mesačnej minimálnej mzdy a čistou sumou priemernej nominálnej mesačnej mzdy v tom istom roku (tzv. Kaitzov index) od roku 2013 a očakávaná skutočnosť za roky 2018 a 2019. Tzv. čistá suma je vypočítaná odpočítaním odvodov do poisťných fondov a preddavku na daň z príjmov podľa príslušných právnych predpisov platných v danom roku.

V prípade, že za rok 2018 dosiahne priemerná mesačná mzda 1 009 eur (údaj z prognózy IFP), Kaitzov index za Slovenskú republiku **bude predstavovať 52,47 %**. Ak by priemerná mzda za rok 2019 v súlade s prognózou IFP dosiahla 1 067 eur mesačne, čo je v tzv. čistom vyjadrení 810,81 eura, Kaitzov index by za rok 2019 **vzrástol na 53,08 %**.

Sledovanie Kaitzovho indexu je dôležité z hľadiska **hodnotenia plnenia záväzkov, vyplývajúcich z Európskej sociálnej charty (revidovanej)** a ďalších medzinárodných dokumentov, ako aj článku 36 Ústavy Slovenskej republiky, ktorým sa zamestnancovi garantuje právo na odmenu za vykonanú prácu vo výške, dostatočnej na to, aby mu zabezpečila dôstojnú životnú úroveň.

V prílohe č. 4 je uvedený podiel mesačnej minimálnej mzdy z priemernej nominálnej mesačnej mzdy **za kraje** Slovenskej republiky za roky 2015 a 2016, ako aj podiel aktuálnej sumy minimálnej mzdy z očakávanej sumy priemernej mzdy za rok 2018 a podiel navrhovanej sumy minimálnej mzdy v roku 2019 z očakávanej priemernej mzdy za jednotlivé kraje, ak by medziročné zvýšenie za každý kraj zodpovedalo indexom rastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy za Slovenskú republiku podľa prognózy IFP z 21. júna 2018 na roky 2018 a 2019. Všetky údaje sú v tzv. hrubom i v čistom vyjadrení.

Z údajov **v prílohe č. 4** je zrejmé, že podiel minimálnej mzdy z priemernej mzdy v tzv. čistom vyjadrení je (s výnimkou Bratislavského kraja) **za každý kraj vyšší, ako podiel za celú Slovenskú republiku**. Najvyšší očakávaný podiel sa dosiahne za Prešovský kraj, v ktorom **presiahne 67 % priemernej mzdy** a aj za Banskobystrický kraj a Nitriansky kraj prekročí hranica 60 % priemernej mzdy. Táto skutočnosť je spôsobená dominantným vplyvom hospodárskych výsledkov a im zodpovedajúcej priemernej nominálnej mesačnej mzdy za Bratislavský kraj a Bratislavu ako hlavné mesto, ktorá výrazne ovplyvňuje štatistické výsledky za celú Slovenskú republiku.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, s medzinárodnými zmluvami a medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, s právom Európskej únie a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Vplyvy realizácie navrhovanej právnej úpravy na štátny rozpočet a ostatné verejné rozpočty na roky 2019 až 2020, ako aj ostatné vplyvy, sú uvedené v doložke vybraných vplyvov, spracovanej podľa platného legislatívneho stavu v oblasti daní a odvodov.

Zdrojom krytia prípadných výdavkov z dôvodu potreby vyplácania doplatkov do sumy minimálnej mzdy podľa tohto návrhu nariadenia vlády budú finančné prostriedky štátneho rozpočtu a ostatných verejných rozpočtov na roky 2019 až 2021. Prekročenie štátneho rozpočtu a ostatných verejných rozpočtov z dôvodu zvýšenia sumy minimálnej mzdy sa nepredpokladá.

Osobitne je potrebné upozorniť, že v štádiu v legislatívneho procesu sa nachádza návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých

zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s predpokladanou účinnosťou od 1. januára 2019. Predmetný materiál predpokladá zvýšenie tarifných platov zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme **nad úroveň 520 eura za mesiac** a jeho súčasťou je aj vyčíslenie finančných dopadov predmetného návrhu. Zároveň sa navrhuje úprava platov štátnych zamestnancov.

V prípade prijatia navrhovaných opatrení týkajúcich sa výšky tarifných platov štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme by sa ich platy s účinnosťou od 1. januára 2019 dostali minimálne na úroveň navrhovanej sumy mesačnej minimálnej mzdy a nevznikla by tak potreba poskytovať tejto skupine zamestnancov doplatky do sumy minimálnej mzdy. Možno preto očakávať, že prípadné **negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy** z dôvodu zvýšenia sumy minimálnej mzdy na 520 eur mesačne by boli v takom prípade **zanedbateľné**.